

... ՍԺՈՂԿՈՄԱՏԻ ՄԵԾԱՀԱՍԱԿՆԵՐԻ ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

== ԻՆՉԻՑ

ՍԿՍԵԼ =

19943

4

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՂԼՈՒՍԿԱԲԻՆԵՏԻ

Յ Ե Ր Ե Վ Ա Ն

1886 թ.

Պատ. խմբագիր — Յե. Թերզյան
Կազմեց — Մ. Մայիլյան
Սրբագրեց — Ա. Հախվերդյան

Գուգնբատի տպարան, Յերևան, Նալբանդյան Ձ 11

Գլավիտ № 165 Պատվեց Ձ 20

Տիր. 2000

7
8733

Ա Ռ Ա Ջ Ա Բ Ա Ն

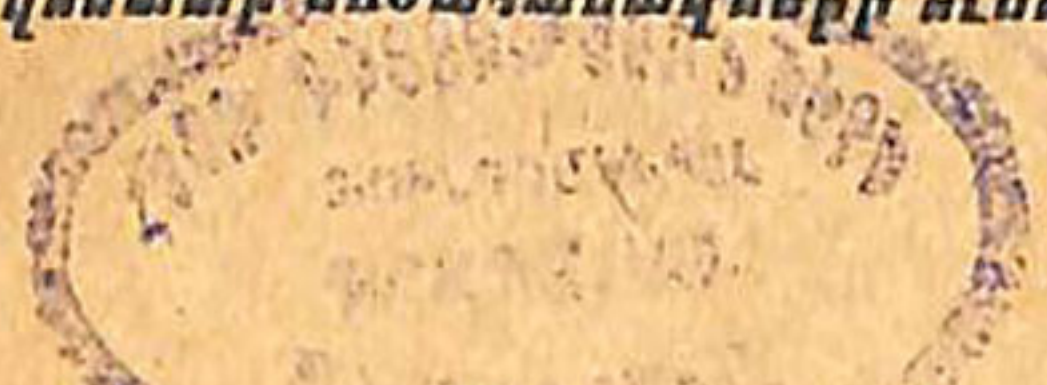
Համ. Կ(բ) Կ Կենտկոմի, ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի ս/թ. հունվարի 16-ի և ՀՄԽՀ-ի Կենտգործկոմի մարտի 14-ի վերոշման անդրագրիտուլթյան և Կիսագրագրիտուլթյան վերացման աշխատանքները ստանում են առանձին բովանդակություն:

Ս.յդ վերոշման մեջ հիմնականը կայանում են նրանում, զոր 1936 և 1937 թվերի ընթացքում պետք է վերացվի մեծահասակների անդրագրիտուլթյունն ու կիսագրագրիտուլթյունը:

Վորպեսզի կարելի լինի ազատվել անցյալի այդ ախուր ժառանգությունից և այդպիսով կենսագործել կուսակցության և կառավարության վերոշումներն, անհրաժեշտ է ստեղծել այդ աշխատանքի շուրջը խորհրդային լայն հասարակայնությունն ու ակտիվ: Մ.հա հենց այս մասին է խոսում ընկ. Կրուպսկայան իր «Ինչից սկսել» հոդվածում և պիտներներին ուղղած իր նամակում:

Ընկ. Կրուպսկայան իր այդ յերկու դոկումենտներում կանգ է առնում անդրագրիտուլթյան և կիսագրագրիտուլթյան վերացման գծով խորհուրդներին կից կադմակերպվելիք սեկցիաների անելիքների վրա, կոչվանելով պիտներիային լայն ոժանդակություն ցույց տալ կոմսոմոլին:

Լուսժողկոմատի մեծահասակների ուսուցման վար-

չությունը նպատակ ունենալով մասսայականացնելու
ընկ. Կրթապսկայայի վերը հիշված հոգվածները լույս և
ընծայում ներկա բրոշյուրը, կցելով նրան սեկցիաների
անելիքների առթիվ տեղերն ուղարկված հրահանգը,
ինչպես նաև աշխատանքի որիննտիր պլանը, վորով
պետք է հիմնականում առաջնորդվեն սեկցիաները:

Ի ՆՉԻՑ ՍԿՍԵԼ

Փետրվարի 27-ին հրապարակվեց ԽՍՀՄ Ժողովուրդների և Համ. Կ(բ)Կ. Կենտկոմի վերոշուժով՝ անդրազեաների և կիսադրազեաների ուսուցման ասպարիզում կատարվելիք աշխատանքի մասին:

Անդրազեաների և կիսադրազեաների ուսուցումն այնպիսի մի խնդիր է, վորը չի կարելի կենսագործել առանց իրենց իսկ մասսաների ամենակտիվ, ամենահոգատար վերաբերմունքի՝ դեպի այդ գործը:

Ի՞նչից սկսել: Հրապարակված վերոշումն մեջ կա այսպիսի մի կետ. «Քաղաքային ու գյուղական խորհուրդներին կից, ինչպես նայել քոզգործկոմներին կից ստեղծվում են անգրագիտության ու կիսագրագիտության վերացման սեկցիաներ»: Անհրաժեշտ գործ է: Քաղխորհուրդները, գյուղխորհուրդներն ու շրջգործկոմները մտան կանգնած բնակչությանը, նրանց ամենից լավ և հայտնի, թե շատ անդրազեաներ ու կիսադրազեաներ կան արդյոք այն գյուղերում, այն քաղաքային թաղամասերում, վորտեղ իրենք աշխատում են, վորը նրանք ինչպես ասում են՝ «անգիր» գիտեն, ի՞նչ մարդիկ են դրանք, ի՞նչպես և ի՞նչով պետք է ոգնել նրանց, ով կարող է ամենից ավելի լավ ոգնել: Անհրաժեշտ է, վոր անմիջապես ստեղծվեն անդրազեաության ու կիսա-

գրագիտության վերացման սեկցիաներ: Չի կարելի
այդ գործը հետաձգել գարնանացանի կամ օրանիայի
պատրվակով: Բնակչությունն ինքը պետք է հետեւի,
վոր Համ. կ(բ)կ կենտկոմի և ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի
վորոշումը կատարվի և կատարվի վոչ թե խոսքով, այլ
գործով:

Անգրագիտության և կիսագրագիտության վե-
րացման սեկցիաների շուրջը պետք է անմիջապես
ակտիվ համախմբել: Մարդիկ չպետք է սպասեն, մինչև
վոր կազմակերպված սեկցիան ծանուցագիր ուղարկի
իրենց, այլ իրենք պետք է գնան այնտեղ, ձգտեն,
վորպեսզի իրենց մտցնեն ակտիվի կազմի մեջ: Գյուղ-
կոտայների նախագահներն որինակ, մի՞թե պետք է
սպասեն, մինչև որ ծանուցագիր ուղարկեն իրենց,
մի՞թե նրանք չպետք է մտնեն սեկցիայի մեջ, վորպեսզի
իմանան, թե քանի տետր, մասիտ, գրչածայր, վորքան
թանաք պետք է ձեռք բերել նրանց համար, ովքեր
ընդհուպ ձեռնամուխ են լինում գրագիտություն սո-
վորելուն: Գրագարանապետուհին, որինակ, մի՞թե
չպետք է անմիջապես դրույց ունենա անգրագետների
ու կիսագրագետների հետ այն մասին, թե ինչպես և
վորտեղ և ավելի հարմար անցկացնել ընթերցանու-
թյունը, ինչ հարցեր են նրանց ամենից ավելի հետա-
քրքրում այժմ: Այդ բանը նա ամենից ավելի լավ
կարող և կատարել խորհուրդների սեկցիայի միջոցով:

«Կորչի անգրագիտությունը» ընկերության նախ-
կին անդամները, վորոնք նրա ակտիվիստներն են
յեղել, մի՞թե անմիջապես չպետք է մտնեն գյուղխոր-
հրդի կամ սեկցիայի ակտիվի կազմի մեջ, անհապաղ
վորոշեն, թե ինչ աշխատանք են կատարելու իրենք:

Այն կոմյերիտականները, վորոնք պարտավորութիւն
են ստանձնել աշխատելու գորակոչիկներէ և 14-ից մինչև
18 տարեկան դեռահասաների մեջ, վորոնք մի շարք
պատճառների հետեանքով դուրս են մնացել դպրոցի
պատերից մի՞թե նրանք պետք է գործեն սեկցիայից
անկախ, վորտքի վրա և վոչ թե հանդիսանան սեկցիայի
առաջավոր ակտիվիստները: Մի՞թե ուսուցիչները կա-
րող են հեռու մնալ անգրագիտութեան վերացման գոր-
ծից, նրանք, վոր ամենից ավելի լավ են դինված դա-
ստանդման փորձով: Մի՞թե նրանք անմիջապես չպետք
է դրադիեն անգրագիտութեան ու կիսագրագիտութեան
վերացման կարգերի ընտրութեամբ, նրանց հրահան-
գումը կազմակերպելով, անփորձ ուսուցիչներին մե-
թողական ոգնութիւն ցույց տալով: Մի՞թե սեկցիա-
ներն անմիջապես չպետք է մշակեն ամառային աշ-
խատանքի պլանը: Մի՞թե չպետք է անմիջապես կազ-
մակերպել խորհրդի սպասարկած շրջանում գտնվող
կիսագրագետների ու անգրագետների ստույգ հաշիւա-
ռում, պարզել, թե նրանք վորտեղ և ի՞նչպես են սովոր-
ում, իսկ յետե չեն սովորում, ապա թնչու:

Պետք է անմիջապես հատուկ աշխատանք կազ-
մակերպել ստախանովականների մեջ՝ անհատական ու
խմբական ուսուցման ձևով:

Սուսափելով աղմկարարութիւնից, ավելորդ խո-
սակցութիւններից՝ պետք է արձագանքել յուրաքան-
չյուր գործնական նախաձեռնութեան: Ահա որինակ,
մի քանի տարի սրանից առաջ մի ակտիվ գեղջկուհի,
Տամբովի նահանգում սեփական նախաձեռնութեամբ
ուկսեց ընթերցանութիւն կազմակերպել: Նա ման էր

գալիս խրճիթից-խրճիթ և այն ժամանակ, յերբ կանայք
աշխատում էին, (գյուղը դբաղվում էր տնայնագոր-
ծությամբ—ձեռագործով), բարձրաձայն ընթերցում էր
նրանց համար: Կանայք ընթերցանությունը լսում
էին հսկայական հետաքրքրությամբ: Բոլորն սկսեցին
իրենց մոտ կանչել Մաշային: Այն ժամանակ Մաշան
առաջարկեց, թե՛ «յեկեք հավաքվենք տասական հոգով,
մտտիկ ապրող հարեւաններով»: Այդպես էլ արին:
Հետո Մաշան սկսեց հոգ տանել այն մասին, զոր իր
խմբակի անդամները ներգրավվեն քաղաքական կյանքի
մեջ: Յերբ զեկուցող էր գալիս շրջագործկոմից, նա վա-
զում էր իր խմբակի մեջ մտնող գեղջկուհիներին տները
բալթրին համոզում էր գնալ ժողովի և այնուհետև գրում,
թե ինչպիսի ուրախություն էր զգում ինքը, յերբ
անսնում էր, զոր իր ընթերցանություններին մաս-
նակցողները բոլորն առանց բացառության յեկել են
ժողովի:

Միթե այդպիսի ակտիվիստներ, այդպիսի հարուստ
նախաձեռնությամբ, քիչ կան այժմ մեր գյուղում:
Դրանց թիվն ավելի յե, քան առաջ: Անգրագիտության
և կիսագրագիտության վերացման սեկցիաներում,
վորոնց մեջ կմտնեն նաև նրանք, ովքեր անձնապես
շահագրգռված են այդ գործում, յուրաքանչյուր գործ-
նական նախաձեռնություն արձագանք կգտնի, կդառնա
ընդհանուրի սեփականություն:

Հենց անգրագիտության և կիսագրագիտության
գործումն է, զոր կենցաղային պայմանները հաճախ
կանգնում են ճանապարհին, խոչընդոտ հանգիստում:
Մտերներին, մանկապարտեզների բացակայությունը,

դրանց կազմակերպութիւնը վոչ այն կետում, ուր հարկավոր
է, վոչ այն ժամերին, յերբ դրանք անհրաժեշտ են, առ-
անձնապես զգալ են տալիս իրենց: Այստեղ խորհուրդ-
ները սեկցիաները չափազանց շատ բան կարող են անել:

Յեւ այդպես, անհրաժեշտ է առաջին հերթին գյու-
ղական ու քաղաքային խորհուրդներին յեւ օրգանականներին
կից կազմակերպել անգրագիտութեան ու կիսագրագիտու-
թեան վերացման սեկցիաներ, հագասար կերպով ակտիվ
բնօրէի գյուղի լավագույն կուլտուրական ուժերից: Սեկ-
ցիաները մեջ պետք է մտնեն ավելի մեծ թվով կիս-
ակտիվ խառնուրդ, ավելի յերթադասարանութեան. կուլտուրա-
նային ակտիվ, պրոֆեսիոնական ակտիվ: Այնուհետեւ
պետք է անհապաղ կազմակերպել սեկցիաների յեւ
նրանց ակտիվ ամենուրեւ աշխատանք: Սեկցիաները
պետք է անմիջապես նշեն մտապահ ժամանակավա աշ-
խատանքի կանգնեց պլանը, ճշգրիտ կերպով մատնանշելով,
թե ով ի՞նչ գործի յե ձեռնարկում, և վո՞ր աշխատանքի
համար է պատասխանատու: Պետք է ամենուրեւ հա-
սարակական վերահսկողութեան սահմանել աշխատանքի
նկատմամբ, ըստ վորում վերահսկողութեանը պետք է
լինի գործնական:

Այդ ժամանակ տեսուչների աշխատանքը ևս այլ
կլինի: Յերբ տեսուչը գյուղ մեկնի, նա չպետք է այն-
տեղ ինչ վոր պեղումներ կատարի, Ամերիկա գտնի,
չպետք է լսի, թե ով ինչ է փսփսում: Նա պետք է
նախ և առաջ հրավիրի սեկցիաների նիստ՝ նրա ակտիվ
մասնակցութեամբ, զբուցի նրանց հետ, իմանա թե ինչ
գծավորութեաններ ունեն նրանք, խորհուրդ տա, թե ինչ
է հարկավոր անել, հարց ու փորձ անի, թե ինչ ոգ-
նութեան կարիք են զգում նրանք, վորից հետո գնա

իբր փորձված աչքով տեսնելու, թե ինչպես և տարվում
գործը: Հաճախ նա կողմնակի կերպով կարող և նկատել
այն, ինչ չեն նկատում տեղի աշխատողները: Մեկնե-
լուց առաջ տեսուչը մեկ անգամ ևս պետք և զրույց
ունենա սեկցիայի անդամների հետ: Այդ, ահա, իսկա-
կան գործ կլինի:

Անգրագիտության և կիսագրագիտության վերաց-
ման գործում մեզ մոտ հաճախ շափից դուրս ետք բյու-
րոհրասիզմ և լինում: Քիչ ուշադրություն և դարձվում
կենդանի մարդկանց, կենդանի գործին: Վերջին տա-
րիներս բյուրոկրատիզմը թափանցել և նաև «կորչի ան-
գրագիտություն» ընկերության մեջ: Այնքան հոգ չեն
տարել գրագիտությունը լավ սովորեցնելու մասին,
վորքան գրադվել են փող հավաքելով, անդամներ
հավաքագրելով:

Մի բան ևս: Գործը հասկանալու ընդհանուրի
ուշադրությունը նրա վրա կենտրոնացնելու, այն կա-
նոնավորելու համար, պետք և գործը կատարել սոցիա-
լիստական մրցության պայմաններում, վորն անհրա-
ժեշտ մասսայականություն և տալիս գործին, արժեքա-
վոր նախաձեռնություն, դրական փորձ, նվաճումները
դարձնում և ընդհանուրի սեփականություն: Լավագույն
գյուղական գրադարանի՝ վերջերս անցկացված սոցիա-
լիստական մրցությունն առանձին ակնառությամ
ցույց տվեց սոցմրցման կարևորությունը վոչ միայն
արտադրական բնագավառում այլևս կուլտուրայի ճա-
կատում:

Ժամանակ չկորցնենք և ըստ հնարավորին ակտիվ
կերպով ու լավ սկսենք կենսագործել Համ. կ(բ)կ
կենտկոմի և ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի վորոշումը:

ՈՔՆԵՆԵՔ ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆԸ, ՎՈՐ ՍՈՎՈՐԵՅՆԻ
ԱՆԳՐԱԳԵՏՆԵՐԻՆ

(Ն. Կ. ԿՐՈՒՊՍԿՈՅԸ. ՅԸ. ՅԻ պիտաներնեքին ու դպրոցական-
ներին ուղղած նամակից)

ԹԱՆԳԱԳԻՆ ՅԵՐԵԽԱՆԵՐ

Յերբ անցյալ ամառ մեզ մոտ սկսեց ծավալվել
գյուղական լավ գրադարանի մրցումը, յես ձեզ նամակ
գրեցի այն մասին, զոր մենք պետք է մասնակցենք
այդ գործին, ոգնենք գյուղի գրադարաններին, նրանց
համար ծնողներից ու ծանոթներից գրքեր հավաքենք,
ինքներդ խնամքով վերաբերվեք դեպի գրադարանի
գրքերը, գրադարանի համար նոր ընթերցողներ գտնեք,
գրքերն ընթերցողների տները տանենք, վատ կարգա-
ցողների համար լավ գրքերի բարձրաձայն ընթերցա-
նություն կազմակերպեք:

Յերեխաներն ինձ շատ նամակներ ուղարկեցին
այն մասին, զոր իրենք ոգնում են գրադարաններին:
Այդ նամակներն ստանալով, յես շատ ուրախացա, բայց
ավելի շատ ուրախացա, յերբ գյուղերից յեկած գրա-
դարանապետները, գյուղխորհուրդների նախագահները
և այլ աշխատողները, գրադարանների մասին գեկու-
ցելիս, պատմեցին, թե ինչպես յերեխաները գյուղերում
ոգնել են գրադարաններին: Կուրախանաբ Լենինը
նրանց վրա նայելով: Այդ գործը ձեռքից բաց չթող-
նեք, յերեխաներ:

Բայց յես մի գործ ել ունեմ, զորտեղ ձեր ոգնու-
թյունը պետք է:

1917 թվին, յերբ աշխատավորներն իշխանու-

Թյուզնն իրենց ձեռքը վերցրին, յերկիրն անգրագետ
եր ու մութ: Գիտակից բանվորները ցանկացան շուտով
այս դրությունը փոխել, յերկիրը դարձնել կուլտուրա-
կան ու գրագետ: Իայց սրա համար միայն ցանկու-
թյունը քիչ էր, մեծ աշխատանք էր պետք: Խորհրդա-
յին իշխանության հաստատովելուց յերեք տարի ան-
ցավ, 1920 թվականն էր, բայց և այնպես 3 մարդուց
յերկուսն անգրագետ էր: Գյուղում անգրագետներն
ավելի շատ էին, քան քաղաքում:

Յեվ անա 1920 թվին Լենինը, յելույթ ունենալով
կոմյերիտմիության յերբորդ համագումարում. խոսում
է այն մասին, թե հարկավոր է վոր յերիտասարդու-
թյունը գործի անցնի, վոր բոլոր կոմյերիտականներն
իրենց խամքի տակ վերցնեն անգրագետներին, հոգ
տանեն, վոր նրանք սովորեն, ոգնեն նրանց այդ
գործում: Յեվ կոմյերիտմիությունն այդ գործն իբ վրա
վերցրեց:

Այն գործը, վոր սկսվել է 15 տարի առաջ Լենինի
կոչով, դեռ չի ավարտված: Թեև այդ տարիներին ըն-
թացքում բազմամիլիոն անգրագետների յին սովորե-
ցրել, սակայն դեռ անգրագետներ կան, մոտավորա-
պես 5 մարդուց մեկն անգրագետ է: Այժմ, կուսակցու-
թյունն ընկեր Ստալինի գլխավորությամբ պահանջում
է, վոր այս գործի վրա լուրջ ուղարկություն դարձվի
և այնպես արվի, վոր բոլորն էլ գրագետ դառնան:
Մեր մեծ Խորհուրդների յերկրում չպետք է հանդուր-
ժել անցյալի մնացորդները:

Պետք է, վոր դուք էլ, դպրոցականներդ ու պիո-
ներներդ էլ հարեք այս գործին: Թող ձեր կուլվարները,
ձեր կոմյերիտականները պատմեն ձեզ թե ինչ աշխա-

տանք են կատարում անդրադետների հետ, պատմեն
թե ինչպես են սովորեցրել իրենց ընկերներին, իրենց
ավագ քույրերին ու մայրերին, թող կոմյերիտովու-
թյունը պատմի ձեզ, իր փոխաբերողին, իր փորձը,
պատմի, թե այժմ ինչ է մտածում անելու:

Այժմ դուք շատ բան կարող եք անել: Հողացեք,
վոր կիսադրադետները թերթեր և գրքույկներ ունենան,
քարձրածայն ընթերցեցեք նրանց համար: Հասակավոր
անդրադետների համար այբբենարաններ և տետրակներ
ճարեցեք: Մաքուր, պարզ ձեռագրով նրանց համար
պամվածքներ և վոտանավորներ արտագրեցեք: Հար-
ցրեք ուսուցիչներին, թե ինչ պետք է արտագրել
Արտագրելով, դուք ինքներդ ել կսովորեք ավելի լավ,
ուղիղ գրել: Թերթերի վրա մեծահասակ սովորողների
համար գրեցեք բաղձապատկության աղյուսակը և մե-
տրական չափերը: Հասակավորների համար քարտեզներ,
նկարեցեք, ուսուցիչների միջոցով ձեր աշխատանքն
ստուգեցեք, ոգնեցեք հասակավորներին քարտեզներ
նկարված թերթեր կարդալ: Պատմեցեք հասակավոր-
ներին ձեր ուսման մասին, պատմեցեք ձեր իմացած-
ները, ոգնեցեք ինչով կարող եք:

Կազմակերպեցեք «Մեծահասակների ուսմանն ող-
նող» խմբակներ, հաճախ խորհրդակցեցեք ուսուցիչների
հետ ձեր աշխատանքի մասին:

Հատուկ խնամք ունեցեք դեպի այլ աղոթություն-
ների յերեխաներն ու հասակավորները: Ամառը ձամ-
բարներում դուք կարող եք մեծ աշխատանք կա-
տարել:

Կրեցեք, թե ինչ եք անում, ինչ եք ցանկանում
անել: Պատմեցեք ձեր փորձի մասին: Ինչ Լենինի,

Ստաւրինի դավակներն եք, դուք կոմյերիտմիտլիան
փոխարինողն եք: Ինքներդ սովորելով, ոգնեցեք, վեր
ուրիշներն ել սովորեն:

Լենինի—Ստաւրինի գործի համար պայքարելու
պատրաստ յեղեք:

ԲՈՒՈՐ ՔՅՂԽՈՐՀՈՒՐԳՆԵՐԻՆ ՇՐՋԽՈՐՀՈՒՐԳՆԵՐԻՆ
ՅԵՎ ԼՈՒՍԲԱԺՎԱՐՆԵՐԻՆ

Համկոմկուսի (բ) կենտկոմը և ԽՍՀՄ-ի Ժողկոմ-
բորհը ս/թ հունվարի 16-ին հատուկ վորոշում ընդու-
նեցին մեծահասակ ազգաբնակչության անգրագիտու-
թյան և կիսագրագիտության վերացման ժամին, վորի
համաձայն 1936 թվի ընթացքում մեծահասակ ազգա-
բնակչության միջից իսպառ վերացվելու յե անգրա-
գիտությունը:

Հ. Ս. Խ. Հ. կենտգործկոմը քաղաքական խոշոր
նշանակություն տալով Համկոմկուսի կենտկոմի և
ԽՍՀՄ-ի Ժողկոմխորհի վերը հիշված վորոշման, իր
ս/թ մարտի 14-ի նիստում վորոշել է՝ բոլոր քաղխոր-
հուրդներին, շրջգործկոմներին, ավանային և գյուղական
խորհուրդներին առնթեր կազմակերպել մեծահասակ
ազգաբնակչության անգրագիտության և կիսագրա-
գիտության վերացման սեկցիաներ:

Մարտի 14-ի վորոշումը ճշտությամբ կենսագոր-
ծելու նպատակով Հ. Ս. Խ. Հ. Կ. Գ. Կ. կազմաժամից և
Հ. Ժ. Կ. գտնում են անհրաժեշտ, առաջադրել ձեզ
ձեռք առնել հետևյալ միջոցառումները:

1. Սույն հրահանգն ստանալուց հետո 10 օրվա
ընթացքում, քաղաքային, ավանային և գյուղական

խորհուրդներին, ինչպես նաև շրջանային գործադիր կոմիտեներին կից կազմակերպել «Մեծահասակ ազգաբնակչության անդրազխտության և կիսազրազխտության վերացման սեկցիաներ»:

2. Խորհուրդների ընդհանուր կանոնադրության համաձայն այդ նոր կազմակերպվող սեկցիայի կազմը պետք է բաղկացած լինի մոչ պակաս խորհրդի 3 անդամից, բացի այդ սեկցիայի մեջ պետք է ներդրավել նաև տվյալ խորհրդի տերիտորիայում գտնվող կուլտուրական շէտերի ակտիվը:

3. Սեկցիաները պետք է ունենան իրենց աշխատանքի ծրագիրը, մտրի սխեման պարտավոր է նրանց ապլ Լուսժողկոմատը, իսկ տեղերում լուսբաժինները պարտավոր են պարբերաբար ստուգման յենթարկել սեկցիաների աշխատանքի ծրագրի կատարումը:

4. Սեկցիաների աշխատանքների հիմնական նպատակն է լինելու իր խորհրդի սահմաններում գտնվող մեծահասակ ազգաբնակչության մեջ յեղած անդրազետների ու կիսազրազետների ճիշտ հաշվառումը և հատուկ միջոցառումներով 1936 թվի ընթացքում նրանց անդրազխտության լրիվ վերացնելը:

5. Խորհուրդների նախագահները և լուսբաժնիները պարտավոր են տեղերից ստացված տվյալների հիման վրա ապահովել անդրազետների և կիսազրազետների գպրոցներն անհրաժեշտ քանակի դասատուներով, դասագրքերով, ուսումնական պիտույքներով և տեխնիկական անհրաժեշտ հարմարություններով (շենք, վառելիք, լուսավորություն, սեղան, նստարան և այլն):

6. Քաղաքական խոշոր նշանակություն տալով 1936 թ. ընթացքում մեծահասակ ազգաբնակչության միջից անդրազխտության վերացման գործին, առաջա-

դրվում ե ձեզ այս կապակցութեամբ կազմակերպված սեկցիաների միջև ծավալել սոցիալիստական մրցակցութեաններ՝ կնքելով փոխադարձ սոցոլայականագրեր:

Մինչև ապրիլի 14-ը ներկայացնել լ. Ժ. Կ. և Կ. Գ. Կ. ձեր շրջանում կազմակերպված սեկցիաների քանակի մասին համապատասխան տեղեկագիրը ցույց տալով նրանց մեջ ընդգրկված խորհրդի անդամների և կուլտակտիվի ճիշտ թիվը:

Այնուհետև շրջանային լուսբաժնիները պարտավոր են այդ սեկցիաների գործունեություն մասին ամիսը մեկ անգամ ներկայացնել Լուսժողկոմատին ամփոփ ինֆորմացիա:

Հ. Ս. Խ. Հ. Կենսագործկոմի կազմբաժնի (Լ. վարդապետյան)

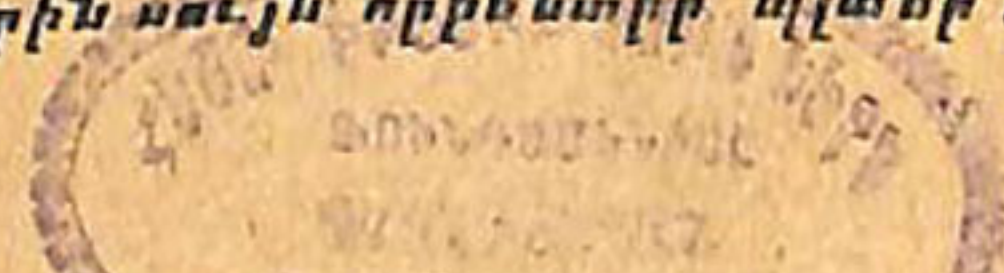
Հ. Ս. Խ. Հ. Լուսժողկոմի տեղակալ (Գ. Աբով)

A
I
8733

ԱՇԽԱՏԱՆԻ ՈՐԻԵՆՏԻՐ ՊԼԱՆ

Քաղաքային, օրջանային յեվ գյուղական խորհուրդներին կից կազմակերպվելիք անգրագիտության յեվ կիսագրագիտության վերացման սեկցիաների

Նպատակ ունենալով վորոշ ոժանդակութեան ցույց տալու խորհուրդներին կից նոր կազմակերպվելիք անգրագիտութեան և կիսագրագիտութեան վերացման սեկցիաներին սույն որիենալիք պլանի մեջ տրված

ևն այն խնդիրները, վորոնք մեծահասակ աղգարնակ-
չության անգրագիտության և կիսագրագիտության աշ-
խատանքների ընթացքում հիմնականում դրվելու յեն
սեկցիաների առաջ:

Սեկցիաները հիմք ունենալով տվյալ պլանը և
յեղնելով տեղի ութույն պայմաններից կազմելու յեն
իրենց տարեկան, յեռամսյա և ողացուցային պլանները:

1) Սեկցիայի անդամի (նշել ազգը և անունը)
նախագահությամբ կազմված առանձին հանձնաժողովի
միջոցով կատարել մանրամասն հաշվառում, վորի ըն-
թացքում անհատական ստուգման միջոցով պարզել
տվյալ վայրում յեղած 14—50 տարեկան անգրագետ-
ների ու կիսագրագետների թիվը և ունենալ նրանց
անվանական ցուցակը սեկցիայի դործերում (այս աշ-
խատանքին մասնակից դարձնել տեղի ուսուցչությանը):

2) Հաշվառումը կատարել այնպես, վոր կարելի
լինի պարզել թե տվյալ վայրի անգրագետներից ու
կիսագրագետներից քանիսն են կուս. անդամ, ԼԿՅԵՄ
անդամ, պրոֆ. անդամ, արական, իգական, ըստ ազ-
գության:

3) 14—18 տարեկան, ինչպես նաև մինչ զինակո-
չիկ անգրագետների ու կիսագրագետների վերաբերյալ
ունենա առանձին հաշվառում և առանձին ցուցակ:

4) Ձեռքի տակ յեղած տվյալների հիման վրա
անգրագիտության և կիսագրագիտության վերացման,
ինչպես նաև դեռահասաների (14—18 տարեկան) գրա-
բոցների վարիչների ու դասատուների միջոցով կա-
տարել կոմպլեկտավորում և պարզել թե տվյալ վայրում
ամեն մի դպրոց (անգրագետների, կիսագրագետների,

բարձր տիպի, դեռահասների) քանի դասարան են ու-
նենալու:

5. Հաշվառման յենթարկել ժեծահասակ անդրա-
դետների ու կիսադրադետների դպրոցների համար
պահանջվելիք դասասենյակների թիվը այս նպատակի
համար ոգտագործել մասսայական դպրոցների շենքերը
կոլխոզակումբները, կարմիր անկյունները, հիմնարկնե-
րի գրասենյակներն աշխատանքից հետո և այլն:

6. Ապահովել գործող դպրոցները վառելիքով,
լուսավորությամբ և անհրաժեշտ ինվենտարով:

7. Ուսումնական տարվա սկզբում տանել անհրա-
ժեշտ նախապատրաստական աշխատանք (շենքերի վե-
րանորոգում, ինվենտարի պատրաստություն և այլն):
Հրավիրել հիմնարկների ու կազմակերպությունների
պատասխանատու աշխատակիցների խորհրդակցություն
և քննության առնել անգրագիտության և կիսադրա-
դիտության վերացման աշխատանքները, պարզել յու-
րաքանչյուր հիմնարկության և կազմակերպության
պարտականությունները (նյութական և կազմակերպ-
չական) և տալ յուրաքանչյուրին կոնկրետ առաջա-
դրանքներ:

Հետագայում սեկցիայի անդամների միջոցով պար-
բերաբար ստուգման յենթարկել կազմակերպություն-
ների ն տրված առաջադրությունների կատարումը:

8. Շրջանային ու լուսրաժիներների և դպրոցների
վարիչների միջոցով ժամանակին և լրիվ չափով ապա-
հովել դպրոցները դասատուներով, դասադրքերով, տե-
տրերով և ուսումնական անհրաժեշտ պիտույքներով:

9. Սիստեմատիկ կերպով ստուգման յենթարկել անգրադիտության ու կիսաանգրադիտության վերացման գործի ընթացքը, յերևան բերել նկատված թերությունները, ձեռք առնել անհրաժեշտ միջոցներ յեղած բացերը վերացնելու համար և առնվազն ամիսը մեկ անգամ սեկցնայի իսկ յերեք ամիսը մեկ խորհրդի նիստում լսել սեկցիայի նախագահի և դպրոցի վարիչի զեկուցումը

10. Ուժեղ հսկողություն սահմանել հաճախումների վրա և պայքարել մաղուճների դեմ: Հաճախումները կանոնավոր դարձնելու ուղղությամբ ձեռք առնել բոլոր հնարավոր միջոցները: Այս աշխատանքի մեջ ներգրավել կամ յերիտմիության և պիոներ կազմակերպություններին:

11. Հաճախումները կանոնավորելու և մաղուճների դեմ պայքարելու ընթացքում ձեռք առնված միջոցառումներին մասնակից դարձնել համապատասխան հիմնարկներին ու կազմակերպություններին, ունենալով նրանց հետ ընդհանրապես սերտ համագործակցություն:

12. Համապատասխան զեկուցումների, ազիտացիայի, պատի թերթերում լույս տեսնված նյութերի միջոցով անգրադիտության և կիսաանգր. վերացման շուրջը ստեղծել լայն հասարակացություն: Այս և նման միջոցառումներով տվյալ վայրում ստեղծել սեկցիայի շուրջը աջակիսի ակտիվ, վոր կարելի լինի նրանց միջոցով աստիճանաբար ուժեղ թափ հաղորդել անգրադիտության վերացման աշխատանքներին:

13. Փոքրահասակ յերեխաներով ծանրաբեռնված անգրագետ ու կիսաանգրագետ կանանց լրիվ չափով դըպ-

րոցներն ընդդրկելու նպատակով գործող դպրոցներին
կից կազմակերպել բաց մսուրներ ներգրավելով այս
աշխատանքի մեջ կոմսոմոլին և պիոներական կազմա-
կերպությանը:

14. Ռեցիդիվի դեմն առնելու և մեծահասակ ան-
գրագետների ու կիսադրագետների կրթական մակար-
դակը բարձրացնելու նպատակով դպրոցներում սովորող
անգրագետ ու կիսադրագետ մեծահասակներին կապել
ակումբային և գրադարանային աշխատանքներին,
միաժամանակ կազմակերպել նրանց համար ինքնա-
գաբազայման խմբակներ:

---

1) Առաջաբան	3
2) Ինչից սկսել	5
3) Ոգնենք կամ յերիտմիտ թյանը, զոր սովորեցնի անգրագետներին	11
4) Բոլոր քաղխորհուրդներին շրջխորհուրդներին և լուսբաժվարներին	15
5) Որիենաիր պլան սեկցիաների աշխատանքների	17

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0045806

(104.)

383

I
A 8733